

Изази недељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ
на годину 6 — на по три
3 ф., на четврт године 1 —
50 новчња.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
године 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се у пла-
ћеним писмима непосредно
администрацији „Глас Цр-
ногорца на Цетиње, а може
се и картом унутрницом на
пошту у Котор. Кописи ша-
љу се уреднишћу. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчња. За веће и
на дуже вријеме мање.

АДРЕСА Његовом Височанству

О Д

„С.-Петербургскога Славјанскога Благотворитељнаго Обшчества.“

Ваше Височанство!

Помињући једнак с нашом браћом Србима пету стогодишњицу страшнога боја Косовскога, С.-Петроградско Сло-
венско Добротворно Друштво по природи обраћа свој поглед к **Вам**, **Вашој** земљи и драгом, братском нам **Вашем**
вјерном народу. Само се по себи разумије, да у дане тешких историјских успомена, као што је сад успомена на Ко-
совску погибију Срба, срце тражи утјехе и охрабрења, а мисао се уставља при објашњењу тога кобнога исхода Ко-
совског боја, који неотуђено оплакује цијело Српство. На Косову пољу пало је српско „царство“, и ако још не ко-
начно, потрешено, заправо, раније, по почело одлучно пронадати тек последице Косовског пораза Срба; српски је на-
род изгубио политичку слободу и постао роб дивљих освојитеља. Жалост народа српског постаје виша, кад нашу
на ум они неретни историјски узроци, који су довели народ до кобне Косовске пропасти. Међусобне распре балкан-
ских хришћана, унутрашње болести старог српског царства, неслога и распра међу самим Србима па и сама издаја
оштрих народних заставе од њекојих њихових вођа у кобне часове одлучног боја — све то, у свези с непријатним
иностраним политичким односима са стране особито Рима и Угара, помогло је освајачкој турској сили да се јави на
Косову пољу те да нанесе потоњи удар својим раширеним и slabим већ противницима — Србима. Побједа Турака
била је готова те је ријешила у њихову корист и даља освојења Балканског полуострва. Но ипак, та побједа није
потпуна: С губитком политичке самосталности српски народ није изгубио своје наравне духовне независности, на про-
тив, у неудаћама Косовске битке нашао је такве побуде, које су узвисиле његово наравно чувство, уздигле његову
народну свијест и одушевиле га на пријегорну, прегалачку борбу за драго своје напљедство „за крет часни и сло-
боду златну“.

Ту мучну борбу примио је на себе прије свега онај српски народ, који се склонио од пораза турског у кату-
ницама и неприступним стијенама Црне Горе, и непрестано, кроз читаве вјекове тешких историјских искушења, вјерно
хранио свој драги народни образ, не уступајући ни пред каквим силама непријатеља, јуначки и побједоносно је
држао своју заставу, дајући и другој браћи примјер да исто тако стално и вјерно врше завјете што су их понијели
с Косова поља, и да се одушевљавају пријегорном и јуначком мученичком смрћу кнеза Лазара и његових вјерних
помоћника на бојиономе пољу.

Да Бог да се хранили ти завјети навјек у **Вашој** земљи — том поносу и тој љубимици Словена — и да оду-
шевљавају све Србе и осталу нашу браћу по крви и вјери, не бисмо ли некада чули да и њима збори онакви
глас, као што бјеше онај који је проговорио **Вам** из уста нашег предрагог **Владаоца**. Да буду и они наши искре-
ни и вјерни другови! У то ми вјерујемо, по то знамо већ, да сте **Ви** први били тако поздрављени.....

У име Словенског Друштва:

Предсједник

Граф Н. Игнатјев.

Секретар

Василије Аристов.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.

БЕРЛИН, 25 јуна. — Владни лист „Politische Nachrichten“ опомиње њемачке кашит листе да не купују руске карте за нову конверсију, доказујући како се сад особито париска цјана много трудил да се опрости руских вриједности.

АТИНА, 25 јуна. — Из Крите се јавља да је погодба између Махмуд паше и крићанског одбора за сад прекинута. Консули чине све што могу да се размирица ријешити.

МАДРИД, 25 јуна. — Велика граја у нар. скуштини приликом говора Армиха који одговараше Марто-су. Већина и мањина пријебаже и ерамоћаше се. Најзад се умирише.

БЕЧ, 25 јуна. — Службени лист објављује именовање Бурјана за дипл. агента и њен. консула прве класе у Сриједац.

ПРАГ, 25 јуна. — У градовима чешкијем изабрани су за чешки сабор: 32 Нијемца, 24 Старо Чеха, 9 Младо-Чеха, 7 избора перијешени. Приђе су Младо-Чеси у градовима имали само 4 изабраника.

МОНАКОВО, 26 јуна. — Брзи воз колонско-франкфорске жељезнице искочио из колника близу Рермаса. Осам мртвих, 11 рањених. Помоћ послата.

ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ, 26 јуна. — Краљ, намјесници и министри пошли јутрос у Таково, по подне се враћају амо на поћиште. Синоћ одје велико освјетљење и бакљада Краљу, који је на поздрав одговорио: Сретан сам што вађох тако срданач дочек у крају који је видно рад мог славног прадеда.

МАДРИД, 26 јуна. — Краљица мајка разболела се од живаца.

РИМ, 27 јуна. — Одговарајући на питање Кавалота о затвору двојице у Трету и о сметњама што их чини Аустрија Италијанима те полазе у Трет и у Тренто, изјављује Криени, да је поступање аустријске владе сасвим умјестан. Изјаве Калпокијеве у делегацијама бјеху достојне, паметне и мудре. На његову мјесту не би ни Кавалот и могао друкчије говорити.

БЕРН, 27 јуна. — Руска је влада јавила да Русији не иде у рачун учествовати у међународној конференцији о законима за раднице.

БЕЧ, 27 јуна. — „Fremdenblatt“ изјављује да је неистинит глас париског листа „Journal des Debats“, који

је јавно да је Стојилов опомад у Бечу имао особиту мисију. „Fremdenblatt“ увијерава из прве руке да се Стојилов није састајао ни с Калпокијем, ни с другим чиновником.

БЕЧ, 28 јуна. — У пуној сједници мад. делегације изјављује извјештач Фалк, да су сад све вел. државе јевропеке, бар службено, пристале на политику вјерности уговорима. Тај усијех постигла је у многоме лига мира сред. јевропских држава. Према том усијеху догађаји у овој из' оној неточној држави не значе много. — Послије кратке расправе одобрен је буџет Калпокију.

ЦАРИГРАД, 28 јуна. — Пошто је Махмуд паша одбио тужбе незадовољника на Крити, селаци западних крајева неће да плаћају десетине. Заптите и низаме морали се уклонити да не нане крви.

БИОГРАД, 28 јуна. — Краљ је синоћ приснио и одушевљено дочекан.

БЕРЛИН, 28 јуна. — „Politische Nachrichten“ и опет опомиње Нијемце да не купују обезвјенца руске конверсије. (Као да је прва опомена остала јалова. Ур.)

ПАРИЗ, 28 јуна. — Камара је одобрила закон за војску, како је сенат примио. Адмирао Краиц изјављује да ће искати 58 милијона фр. за убојне бродове.

БЕРГЕН, 28 јуна. — Јот „Хорхенцолери“ са Царем Вилхелмом на броду, кренуо је јутрос уз поздравље норвешкијех и инглескијех бродова.

БИОГРАД, 29 јуна. — „Из извора српског“, вели наш кор. биро). Узбуњиви гласови разношени од противника владе услјед појаве њекијех хајдука, неосновани су. Влада је наредила да се трећем позиву војске разда старо оружје, да се зајдници истријебе, а по прилици и да се мало по мало успостави народна војска. Но не треба се бојати тога.

БЕЧ, 29 јуна. — Угарска делегација одобрила је накнадне трошкове на војску и на Босну и Херцеговину.

ПЕТРОГРАД, 29 јуна. — Велики Књаз Петар Николајевич кренуо је јучер на Цетиње, да се прикаже Своме Таству и Својој Пуници.

ПАРИЗ, 29 јуна. — Расправљајући приједлог амнестије камара је одбила приједлог одбора који предлагаше да се помиљују и осуђеници од Декавиља, а пристала је на владин неправак, да се ти не помиљују.

БЕЧ, 29 јуна. — „Fremdenblatt“

пише: Објашњење српске владе о оружању трећег позива задовољава жеље у толико више, што су разни гласови већ изазвали озбиљна размисљања у сусједним земљама, паице у Бугарској. Одлука да се разбојништво одлучно уништи може се само одобрити. Ипак је сумњиво, да ли је оружање трећег позива за то угодно, јер обично се тај посао повјерава окушаним војницима. И по признању саме владе српске положај је такав, да она ваља да мисли о унутрашњим приликама и да брзо поврати ред који је уздрман тако великим потресима

Аустријска делегација одобрила је све трошкове за војску. Маџарска делегација одобрила је коначно све предложене трошкове.

АТИНА, 29 јуна. — Грчке новине преклину Крићане да се окану јалових агитација. Грчка много жли мир.

БЕЧ, 29 јуна. — Данас је био у Кесара други објед у почаст члановима делегације. Вечерас је Кесар кренуо у Ишл.

Велики Књаз Петар Николајевич приснио је у Беч данас на 4 часа по подне, исто вече кренуо је јужном жељезницом пут Цетиња.

Аустријски министар у Биограду, Хенгелмилер, дошао је у Беч.

БЕРЛИН, 29 јуна. — „Post“ изјављује да је глас о путовању старјешине гл. штаба, њен. Велдерсеа, у Петроград, сасвим неоснован.

БЕЧ, 30 јуна. — Угарска делегација изјавила је да су јој ријешена питања као и у аустријске, која је у закључној сједници потврдила све. Калпокија је испоручио делегацији захвалу Кесареву и зајед. владе. Предсједник изјави да је саставку крај, узвикнув: Живно Кесар! чему се сви одушевљено одазиваше.

СЕНСКА РИЈЕКА, 30 јуна. — Велики Књаз Петар Николајевич приснио је амо. На станици дочекао Га је руски консуо и црногорска господа која су Му послата у среташе. Укрцао се у јот Сибиа и кренуо пут Котора.

КОЛОЊ, 1 јула. — „Колоњске Новине“ (Бисмарков лист) дознају из Париза, из поузданог извора, да је прије десетак дана и. руски војни министар Вановски у Виши примио од Цара писмо, које бјеше тако важно да није послато ни поштом ни куриром, но га је донио у Виши један ро-

ђак министров који је официр у Царској гарди.

ИЗ НОВИНА.

„Југо-словенска кореспонденција“ париска пише:

Овдашња српска колонија светковала је петогодишњицу косовске битке пречјучер, давајући парастос погинулим јунацима у руској цркви.

При свечаности порел скоро цјелокупне српске париске колоније учествовали су многи Словени, а тако исто и многи Французи.

Господин посланик са фамилиом, бивши српски посланик г. Мариновић, др. Иванишевић и многи други одлични чланови српске колоније били су ту скупљени.

Међу странцима видјели смо г. Луја Дежера, Рафаила Блашарда, г. Хансена, г. Лефевра, г. Пикота, г. грофа Серсеа и многе колеге из овдашње француске штаме, као и страних кореспондента, међу којима се налазила гђца Мауд Конс, кореспонденткиња преских листова из Дубина.

При парастосу чиновничествовали су: протојереј Такалоф, са свештеником Василијем и српским свештеником Савијем.

Цјевачка дружина, руске колоније, цјевала је за вријеме парастоса.

Као што видите, српска париска колонија старала се да што боље приреди ту народну свечаност, о којој су опширно говорили сви озбиљни француски листови, а поглавито „Débats“, „Tems“, „République française“, „Voltaire“, „Mot d'Orde“, „Petit Journal“ и т. д.

ДО ПИСИ.

Бар, 17 јуна. — (На дан пунољетства Његове Свјетлости Престолонашљедника Књаза Данила). — Пјесме, хора, пуцање, честитке и здравице нас не заборављају. Веселе на све стране. Шеснаестог у вече била је варош оквињена и освјетљена, као на Спасов дан. Данас на десет ура пред подне православни грађани са околином барском пођоше у цркву, а тако ученици и ученице основне школе ту су остojали божањствени литурђију. При свршетку сто учителяма друг, мркојевички учитељ са својом четом ђацима, да заједно као једно тијело поздраве овај весели дан. Сад је овдашњи парох г. Поповић држао „благо дареније“ за друг и срећан живот Престолонашљедника.

При изласку из цркве заупуцаше топови с града, на које заораше гласови „живно!“ Ученици барске и мркојевичке школе у реду, а за њима чиновништво и други пошпи су у цамију, ње је кадџа Усејин Сиџа са још два оца исчитао неколике молитве за здравље Њ. Свјетлости Престолонашљедника. Из цамије у истом реду пошло се у римокатоличку цркву, ње је Пресвјетли Прабискуи опет држао благодареније обраћајући се св. Тројици с молитвом, да оспаж и умудри Престолонашљедника. Тако народ од три вјероисповијести, али сви синови једног народа, праћаху са одушевљењем молитве Свемо-

ЛИСТАК „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.**З Д Р А В И Ц А.**

Узвија се свијет на све стране,
Ка' вук када међу овце баше;
Што је било, те га помамло?
Тон пуче ли, среташе а' се мачи?
Ударили на слабије јачи?
Јесу јади, кад их изненади.

Чудо кажу, а ту чуда није:
У Цара се весели и није,
Цар здравцу Кнезу ни напџа,
А парска се ријеч не завџа.
Р'јеч је парска! — може л' да не грми?
Восци возе куда крма крми,
И р'јеч срца — а коликог, Боже!
Тек ће срцу, а ће друго може!
А словенске колџке су горе!
Могу л' да се на тај глас не оре?
А словенска поља колика су!
Ваља да се том одзову гласу!
А словенских колџко мора', р'јеча!
Узиграли, да што, од одјека!
Око овог словенскога св'јета
И другог је туђег сијасета;
Њима звуци допадули чудни,
Па гракнули људи, кано будни!

Чудо кажу, а ту чуда није!
Словенство се весели и није,
На здравцу царску се одзива:
Боже, држ' га силна, здрава, жива!
Сило Поповић.

ДОБРОДОШЛИЦА

Његовом Царском Височанству
ВЕЛИКОМ КЊАЗУ

ПЕТРУ НИКОЛАЈЕВИЋУ.

Први пут је ово сада
Да Те наше очи гледе,
У поносне горе ове
Пуле славе и побједе.

Са сјевера далекога
Повуче Те љубав стара,
Да посјетити стјење ово
И његова Господара;

И да видиш народ братски
Кој' Те жељно очекује
И који Ти: »Добро дошл'!
Са свих страна довикује.

Груди су нам набрекнуле
Од силнога усхињенја,
Гледећи Те крјепка, снажна,
Сред поносног овог стјења.

Та ниједне душе нема
Да весела сада није,

Од радости којој срце
Груди неће да пробије.

* * *

Срца наша жељела би
Такав дочек приправит Ти,
Какав јонте на 'вом св'јету
Нит' је бива', нит' ће бити.

Али опет, није дочек
У простирци свиле, злата,
Већ је дочек у љубави
Коју гаји брат спрам' брата.

Том љубављу народ овај
Тебе сада дочекује,
Том љубављу поново Ти:
»Добро дошл'! довикује.

Овакова љубав братска,
Оваково усхињенје,
На Неви Те само чека
Кад оставиш ово стјење.

Е, на сретно ногом стао
На 'вом кршу поносноме
И здраво се повратио
Опет натраг Дому Своме!

Буро Перовић.

О С В А Д Б И

Свијетле Књагинице црногорске

Милице Петровић-Његоша.

Од како је сунце на истоку
Даровало свјетлост своме дану,
Није свадбе још милице било
Нигда до сад на нашем Балкану!

Од како је бујнијех ријека
Српске Таре и русинске Неве,
Није Српство радосније досле
Удавало миле своје дјеве!

Од како је настало свијета
Још словенске дјеве није било,
Да цијели народ овесели
Ка' Ти што си, о, бијела вило!

Па сад хајде свијетла звијездо,
Хајд' у царске руске Дворе лети,
И нека Ти премило Србинство
Свагда буде на аманет свети!

Ридоје Црногорац.

гућем, да живи наш узвишени Господар, да живи Престолонашљедник и сав Владаруји Дом.

На путу из цркве у цамију и к римокатоличкој цркви, пратила нас је грмава из топова, гроктане револвера и пјесме ученика. Пред ученицима барским, по обичају, носио је један ђак тробојну заставу, а тако и пред мркојевићким стари мркојевићки барјак.

Пошто се изишло из римокатоличке цркве, пошло се од окр. кап. г. Поповић, гдје су старешине и чиновници од све три вјероисповијести, а тако и учитељи, учитељица и др. почашћени били. Овђе је пало више здравица, по дуго би било све ређати, зато ћу ипак одабрати неколике, које ћу сасвим у кратко казати. Г. Милиновић, прабискуп барски, обраћајући се Свемогућем, наздравно је жељом, да како физично тако и интелектуално окријени и снажни Њег, Свјетлост Престолонашљедника, те да стече ријетке врлине, како ће послужити својим Родитељима на дигу, а Српству на понос и величицу.

За тим је устао мркојевићки учитељ и наздравно са жељама, да Бог снажи Њ. Свјетлост Престолонашљедника оним способностима, као што је Његова имељка (Александра Велика), на као што је његов маћ засја кроз Јевропу, на чак и у Азију, да засја и маћ нашег Престолонашљедника на Балканском полуострву.

Овђе су дјеца оба пола пјевала Нашљедничко коло „Дан овај весели, ми га поздрављамо“, „Устај, устај, Србине!“, „Заставе се наше вију“ и др. Госп. Поповић изводио је позастити и све ђаке оба пола кафом.

Већ је ура по подне, али нико не осјећа глади јер је весело било све замијенило. Сад је пошао свако својој кући, а ученици и ученице опет у реду, упутише се к школи, ђе су и распуштени били.

Пред школом био је приређен за учитеље и ђаке свечани објед. За учитељицу и ученице такође је био приређен свечани објед, али на страни, у њиховој школи.

Послије обједна дођоше код нас г. г. ком. Иво Новаковић и подком. Анто Шкутић, те почаститише како учитеље тако и ученике кафом. Иза тога дјеца су у пјевању и игрању најодушевљеније провела до 7 ура у вече.

Како са стране учитеља, тако и са стране ученика и њихових родитеља, благодаримо оvd онштину, г. г. окр. канетану, командиру и подкомандиру, управ. Ђокићу, који се постараше, да се што боље провеселимо.

15 о. м. тужасмо за онијем, што нам прогута Косово. Молимо Бога за упокојење оних бораца, којим беше светији образ српског народа од свог живота, те га за њ и жртвоваше. Молимо Свемогућег, да нам и још даде којег Милоша, Ивана и Милана, а Вуку далеко кућа била. Тужасмо за оном силом и славом која бијаше прије Косова, а особито за вријеме Душана; тужасмо за силом, славом и просвјетом, која би данас била у српском народу, да се и послје Душана одржала држава у јединству и да није било Косова. Тужасмо не годину ни двије, по 500, а та је пјесма врло досадна. Доста смо и тужели. Сад настаје и в. сеље. Данас по здрављамо првог пунољетног Престолонашљедника, којег нам одвуха владајућа породица. Наш узвишени Господар приредио нам је лијекове за косовске ране, на се лијечимо, тресимо се, оздравимо и оживимо. Наш Господар стекао нам је пријатеље, каквих Душан није могао имати, а пријатељи су добри по народњем изразу, то је саља о појасу. Лако нам је, само воље и труда, на да се надокнади овај губитак, који вријеме прогута од Косова. „Кудијен је вода прије текла и опет ће“, говори наша народна пословица, а Зета је лако српскијех сила.

Учитељ Бољевић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 1 Јула.

(Из Двора.) Синоћ, око по ноћи, присијеле су на Цетиње Његово Височанство Кнегиња Даринка и Њена Свјетлост Кнегиња Олга Данилова. Њих. Височанства, Књаз и Књагиња, извезла су се Свјетлим Својим Гошћима у сретане до Дубовика.

(Исправак.) Бечка „Politische Correspondenz“ допјела је са Цетиња брзојав о прослави пунољетства Њег. Свјетлости Књазашљедника Данила. У том брзојаву стоји, да се Нашљедник, у Својој свечаној заклетви, заклео да ће бити вада вјеран „и Цару Александру III“.

То није истина. Лаж је бечкога листа у толико крупнија, што смо ми допјели заклетву Нашљеднику од ријечи до ријечи у „Гласу Црногорца“, а свако зна да је Нашљедник од ријечи до ријечи она о исказао како смо је ми штампали.

Да ли је пак Свјетли Нашљедник, осим гласно казаних ријечи, још нешто имао на уму, то ми не можемо знати; но за машту лажљивог бечког дописника то је лијена прилика да се измучи у нагађању.

(Личне вијести) Г. Војвода Симо Поповић, гувернер у Оцињу, дошао је са Госпођом у суботу прошасту на Цетиње, и зауставише се неколико дана међу нама.

У друштву г. Гавра М. Вуковића и свога брата г. Стевана, повратио се у пропаст уторник из Крапине, министар спољашњих послова г. Станковић. Радоњић. Министар много се опоравио, по још није потпуно здрав.

У сриједу, у 3 часа по подневу, отпутовале су преко Котора и Сенеке Ријеке, начелница вишег дјевојачког завода, Госпођица Софија Петровна Мертваго и наставница руског језика у ист м заводу, Госпођа Софија Лукинична Ветовкина, да велики годишњи одмор у своме отачаству у Русији проведу. Ми им жељимо добар и срећан пут, угодно замишљење међу родбицом и сретан повратак у наш храм просвјете.

— Његово Високосвештенство Г. Митрополит Хаџи-Сава Косановић стигао је овдје уочи Петровдане из Оциња у доста повољном здрављу. Пред манастиром га је дочекао Високосвештени Г. Митрополит Митрофан као свога најмилијег брата и госта. Како су се заграли, тако су нагрљени кроз народ, што је био дошао на славу петровску, у цркву уљегли. То њихово братско сусријетање морало је све присутне најпријатније дирнути.

Са Митрополитом Савом дошао је из Оциња и г. П. А. Ровински.

Пригодом петровданског празника, међу многим отличним особама из унутрашњости Црне Горе, дођоше на Цетиње и господа: Томаш Вукотић, Марко Петровић, војводе Марко Миланов и Мпх. Нишин, почасни ађутант Њ. В. Али-бег, окружни барски канетан г. Поповић и други.

— У четвртак вече повратио се с пута министар финансије г. Њико Ђ. Матановић.

(Петров дан) прослављен је на Цетињу, како сваке, тако и ове године на најдостојнији начин. Народа је било на хиљаде са свијех страна. Уочи празника, у вече, пуцали су топови са врха Доњена и гореле ватре око гроба недостижног пјесника, неумрлог Владике Рада. На дан св. Петра, у капели гдје почивају земни остаци творца „Горског Вијенца“ служена је св. литургија и парастос у покој душе Његове.

Међу поклоницима пивоту св. Петра на Цетињу, био је лијен број на шијех Приморана, од којих већи дио још се на Цетињу наводи. На дан празника, у нашој пријестоници, Високосвештени митрополит Митрофан, и Дабро-Босански Хаџи-Сава, уз припомоћ свега цетињског свештенства, отелужили су службу бојју, на којој присутни бијаху: Њихова Височанства Књаз и Књагиња и васцијели владајући Дом, у потпуној гали; Њихова Свјетлост Књаз Петар и Књагиња Зорка Карађорђевић, сви наши министри и велико-достојанственици, царско руски министар г. К. М. Аргиропуло са секретаром г. П. Д. Вурцелом и мнозина побожног народа. На божественој литургији, под управом првог секретара нашег министарства финансије г. Шира Огњеновића, појало је потпуно наше „пјевачко друштво“.

Кад су Њихова Височанства из цркве изишла загрмјеше топови са „Табје“, а пред Свјетлим Двором дочекала их је у паради чета перјашка са официрима.

Послије службе бојје нило се Његовој Свјетлости Књазу Петру на честитање имен-дана.

Њихова Свјетлост Књаз Петар и Кнегиња Зорка А. Карађорђевић, извољели су примати честитања у ве-

ликом салону свога дворца. Њена Свјетлост Кнегиња Зорка, послала је скупоцјено шумадјско одијело и пакит у бриљантима, са скупоцјеним, укуским тенелуком на глави. Сваки је походник био управо занесен љепотом, љубавношћу и духовитомшћу Кнегиње Зорке.

На Петровдан у вече била је у „Зетском Дому“ свечана престава, на којој је био присутан васцијели Двор и остала висока лица.

(Честитка архијерејска.) Његова Светост Патријарх Александријски Софронije, славио је на Петровдан педесетогодишњицу свога епископовања. Том приликом отиравили су Њихова Високосвештенства г. г. Митрополити Митрофан и Хаџи-Сава заједничку најискренију честитку телеграфом, високозаслуженом у православију староме јерарху.

(Српско позоришно друштво на Цетињу.) У „Зетском Дому“, позоришна дружина г. Протића, представља је: у недељу 25 о. м. „Мамине“, шаллива игра у 3 чина, превео М. Шимић. У понедељник починак. У уторник: „Низ Бисера“, драма у два одјелења с пјевањем, написао Карло Холтај, превео С. Д. К. У сриједу: „Епидемички“, шаллива игра у 4 чина, написао П. Б. Швајдар, превео А. Бадалић. У четвртак: „Лудвиг XI“, трагедија у 5 чина, написао Казимир Делавињ, превео Ј. Ђорђевић. У петак: „Крет и крупа“, или: Крунисаве Пеманића, образ из прошлости српске с пјевањем и војном „еволуцијом“, од Дра. Јована Суботића. Вечерае по други пут: „Вој на Косову“, драма у 5 чина, написао др. Јован Суботић.

Улазна цијена: Засебно мјесто 2 ф. — 1 ред 1 ф. Ц. ред 60 новч. Стојање 4 о. Баџи 20 п.

У престаји: „Лудвиг XI“, играо је улогу Лудвика XI-ог краља француског, наш Шекенир — глумца и писаца — г. Милош Цветић. Каквом је вјештином г. Цветић своју улогу одиграо, не треба нам много ријечи трошити. Биће доста да кажемо, да би се са г. Цветићем, највеће свијетске позорнице поносиле, а камолди скромно глумиште нашег „Зетског Дома“. Казаћемо још и ово: дочим се завјес на бини подиге, г. Цветић био је поздрављен са стране публице бурним клицањем. Течајем све престаје, пљеске руку и најодушевљеније одобравања нигда ни престајало није — црногорска браћа, непрестано су поздрављала свог рођеног брата, који им је из питоге Шумадије у походе дошао.

И сви остали чланови позоришног друштва, као све остале, тако и оне вечери, свако је своју улогу вјешто одиграо.

Пишу нам из Котора:

У тужној спомен Косовске петогодишњице, држава је у српско-православној цркви св. Николе божествена литургија са парастосом. Службу бојју служило је све которско православно свештенство. Друштво „Јединство“ појало је на литургији и парастосу потпуно. Из сред цркве подигнут је био мртвачки одар у црно обавијен, окићен зеленилом и српским заставама. Освештено је кољиво у коме потпулијем српским јунацима. Црква је била препуна побожног српског народа. Сви српски дућани били су затворени.

Вечерња забава извршена је у неколико, по програму. Говор „Косовска успомена“, политичка власт је забранила.

Плее је био ушао у програм по неспоразуму, те га је сам одбор избрисао. Све је остало извршено у потпуноме реду, како и доликује тужној успомени.

(Исправак.) Из Прага примили смо ово писмо од нашег музичара госп. Јов. Иванишевића:

Многопоштовани Господине Уредниче.

У 24 броју Вашег цијевеног листа изнасен је, у нотизи „Умјетност“ је се о мени говори, овакав ред: „Црногорски музичарски васпитаник г. Ј. Иванишевић“ и т. д. што је погрешно, а вољам сам то исправити овим: У Црној сам Гори рођен; у њој сам провео највећине дане свог живота — своје ђетинство. За то узвишено гвијездо за мило ми Црној Гору, везане су незаборавне успомене и божанствена осјећања оне дубави, која се рађа-

ју у грудима бродара што се на далеку пучину широког океана отискава... а не зна хоће ли више угледати бријег и на њему цркву чије га је звоно оно будило да се богу помоли оног дана, кад се од ње одмакнуо — кад је можда пошљедњи пут очима видео... Таква су осјећања дубоко усађена у грудима тих путника, каквоју им осјећа само срце носила. Он их вељко чува, њему се једином и појављују са карактерним шљансама својим...

Своју нову домовину Србију ће сам гране свог живота развио, ће сам више образовање стекао, окле сам једино и добру помоћ за изучавање музичке умјетности, невзмјерно цијеним и поштујем. А морална ме дужност покрене да поред вјечне благодарности поју сам јој дужан — и као патриота и као чиновник у будућности што тежим савјесним радом засвједочити — морам овђе још споменути: да нијесам — а овђе ни захтијевати да будем — Црне Горе васпитаник, већ сам васпитаник Краљевине Србије као што то и мало прије рекох.

Завршујем овим: Сматрам се за оног Србина, који ма у ком крају рођен осјећа се српског рода син, што своју дужност ма ће био достојно савјесна човјека врши а којему је уједино права и света дужност бити увијек гоиов своме роду на жртвеник приијети душу и дух свој.

Од истога г. Јов. Иванишевића, примили смо још прије „Одговор г. уреднику“ „Саданшњости“ на критику химне Црногорске у 20 бр. „Саданшњости“. По нијесмо могли штампати, јер „Глас Црногорца“ не приима полемике.

Молим Вас, многопоштовани г. уредниче, да у нашем цијевеном „Гл. Црн.“ у интересу опште истине одштампате горње редове, што ће бити уједино и ограда од неких приватних болдвих варијација које се на ту тему чине или се чинити могу.

Са одличним поштовањем:
Јов. Иванишевић.

Књижевност.

Изашла је **Нова Зета** са овом садржином:

1. На дан Његове Свјетлости Књазашљедника Данила, од Ф. Ковачевића.
2. „Осветници“ Мартићеви, од Л. Томановића.
3. Освојење Бара. VII. Помоћ Бару. Од С. Поповића.
4. Девет Удовица, приповијетка од В. Зорића.
5. Хомерово Илијада, IV Пјевање, преводи Л. Врбца.
6. Са Острвске светковине, од Л. Томановића.
7. Нашем дичном Змају при поврату на Црне Горе, од Јулисаве.
8. Гусде, народна цртица, од Анд. Лазаревића.
9. Грађа за историју Васојевића, од П. А. Ровинског.
10. Завјет Мркојевићки, од Н. Ј. Вучића.
11. Из Италијанске књижевности.
12. Културне биљешке.

Хришћански Вјесник, часопис духовни за хришћанску војку и црквену књижевност. Издавалац и одговорни уредник Алекса Илић, штампарија Фебруар. Година XI. У Биограду, штампарија Светозара Николића 1889.

Садржај: 1. Успјеси римске пропагане у Босни. — 2. Језик старе српске цркве. — 3. Ријеч у недељу „Православнија“. — 4. Дутер и реформација (настав.). — 5. Избор једног владике. — 6. Вањај свештенств. жичке епархије (настав.). — 7. Свештеник своје сињу П. — 8. Из митрополије карловачке. — 9. Конференција свештеника у Чапљу. — 10. Два духовна недошпачета. — 11. Беседа на проглаше краљеве. — 12. Неколико примједба на „студију“ и „анодетију“ г. Милутина Стојиновића. — 13. Нек се и ово зна. — 14. Ситне вијести (ал крушне пакости). — 15. Књижевне вијести. — 16. Црквене вијести. — 17. Гласник. — 18. Одговори уредништву.

Босанска Вила. Лист за забаву, војку и књижевност. Властник и уредник: Никола Т. Кашиковић Сарајлија. Број 12. Год. IV. У Сарајеву 1889.

Садржај: Слик: Филип Петровић Његов. — Богаташ и убоги Лазар. — Пјесме: Родољуб, Стени Сремцу приказано Вл. М. Јовановић. — Цијетни сад, од А. Гавриловића. — Богаташ и убоги Лазар, од Змајована. — Одаље се, од Ђура Петровића. — Приповијетка: Краљ Војислав Трауљанин Из живота староставних. — У Кривошијама, путописна црта од Дионисија Миловића. — Отпорука — отворено писмо, од Н. Н. Херцеговца. — О ватни-су на горашкој цркви Херцела Стјепана, од З. Сри. нар. умотворине: Вучковић Тадија и девет Кумалића, забљ. Ковачевић. — Арбанашки језик, приб Н. Хајдуковић. Листак.

„Босанска Вила“ излази у Сарајеву сваког 1. и 16. у мјесцу, а доноси у сваком броју по коју слику. Цијена је за све крајеве на годину 4 фор., на по године 2 фор., Баџи добијају лист у пола цијене. Претплата и рукописи шаљу се на уред-

ништво. Неплаћене писма се не примају. Рукописи се не враћају.

Баче, дјечији лист. Власник и уредник Пет. М. Никетић учитељ. Цијена 1-60 дина. Број 11 и 12. Година II. Ниш штампарија Ж. Радовановића 1889.

Споменица 500-годишњице битке Косовске 15 јуна 1389—1889. Бој на Косову на Видов дан 15 јуна 1389. (У спомен 500-годишњице косовске.) По српским народним пјесмама, уз гусле скитно Миливој Србинић. Издање срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Н. Саду. 1889.

Risarski list. I. течај Уређује Буро Кутен. Издаје га „Хрв. педаг. књижевни сбор“, тиска Драг. Албрехт. Број 9. 1889.

Изази свакога мјесеца један пут на по табака. — Цијена му је годишња са поштарином 1 ф. и 50 п. полугодишња 75 новч.; а предплату „апретна“ добивају га бесплатно.

Изашио је „Глас Истине“, лист за црквене проповиједи, хришћанску поуку, духовну књижевност, животнице, старине и православно црквено народне потребе. Бр. 11. Година VI. Уредник: Сава Петровић. Власник и издавалац: Штампарија А. Павлевића.

Сидржај: Беседа блаженопокојног епископа Никанора Грујића, говорена о Видову дне 15 јуна у Раваници. — Преустројство богословије. Од Ј. Даниловића. — О коринтским посланицама. — Женско васпитање. — Тумачење псалма. Од Милутина Думића, испитаног професора за св. писмо и јеврејски језик. — Химна о опроштајница за петогодишњицу косовску. — Листак: Биљешке. — Нове књиге и листови.

„Глас Истине“ излази 15-ог и пошљедњег дана сваког мјесеца на читавом табаку велике осмине. Цијена је листу: За Аустро-Угарску: 2 ф. на цијелу годину, 1 ф. на пола године; за Србију 5 динара на цијелу годину, 2 и по дин. на по године. Из Србије прима претилату књижари В. Валожића у Београду.

Још се могу добити сви бројеви „Гласа Истине“ од почетка до данас.

НОВИНЕ

Примла смо до сад 8 бројева новог политичког листа београдског „Домовине“, што га уређује некадањи уредник угаслог „Видела“, Лазар Комарчић.

И бугарско новинарство умножило се новим листом политичким, паравно владиним; име му је „Струма“, излази у Сриједу.

ЧИТУЉА

Број 48 „Нашег Доба“ има овај додаток:

Јаков Игњатовић,

(1824. † 1889.)

српски књижевник, члан српске краљ. академије, командер српског ордена светог Саве, упуо је вјечитим својим очима Ивана дне по подне у 6½ сата 8 мин., у 65-тој години свога радног и трудног књижевног живота.

Пошто за тај тужни догађај дознасмо истом по завршетку овога листа, за овај мах, под силним угиском тога, по све српство великог догађаја нека је знао сваком пријатељу Јаше Игњатовића и српске књиге само толико, да се опет угасила једна звијезда прве величине на обзору српске књижевности, звијезда једног великана-књижевника.

Разне биљешке.

(Автомат). Љекарска наука дијели људе рођене са слабом разумом на четири врсте: 1. маломуне (спиртно духом), 2. слабоумне (имбецилне), 3. идиоте и 4. автомате. Све ове врсте вала разликовати од лудила. „Луд је човек, вели Ескирол, онај, који је изгубио благо, што је некад имао; то је богаташ провалица. Идиот напротив није никад ништа ни имао“. Прије неки дан донешен је у нашу цетињску болницу најнижи степен идиотизма, риједак случај автоматизма. Мушко дијете од 12 година, Новак Лутић из Ваљана, и тјелесно је јако заостао, те изгледа као да нема више од 6 до 7 година. По причању мајке дијете се као слабо родило и од првог дана по

рођењу изадује вријеме имао је трешњу, грчеве с пјеном на устима. Није ни сисати умјело, већ му је мати у уста млијеко циједила, и за седам година није се знало да ли је будно или спавало. Из најљубог љекарског прегледа може се закључити, да субјекту свих пет чула недостају или им се једва траг назире. При убоју иглом на кожу, штипању или додиру чим врелим не тргне се нити на лицу болове изражава. Зенице су раширене, но при јакој свјетлости сужавају се љениво и у мрачној соби окрећу се очи тремо за свијетлом. Укус и мириса никаквог нема: кад му се сипље хинин или што врело на језик, не мршти се; а кад се амониак под нос поднесе, видите сузе на очима, али главу не окреће нити киха. Дијете не само што не може ходити и стојати, него ни сједити, већ нада тежином и лежи као мртва маса. Осим автоматног балансовања тијелом кад га држе, од произвољних покрета видићете само то, како десном руком прихвати силом утврено дрво, дрмне га и баца на земљу, — од праске стане се дијете грчевито смијати и по томе се види да нешто чује. Форма лица правилна је, глава сразмјерне према тијелу величине, само што је на потиљку спљоштена. Како му је природа немилостиво затворила врата спољном свијету и перцепцији, Новак нити има осјећања, ни мисли, ни појма о пространству и времену, у опште ни трага каквог душевног процеса и разликовања између ја и не-ја. Он нема ни истинка, тог бесјестног разума, но је и негод животиња, које не само што имају нагон самоодржања и репродукције, већ су способне да себи равним а и човјек саопште своје истинке, жеље, приврженост ит. д. Наш автомат не зна ништа је бол, радост, жалост, љубав, приврженост и само би од глади да му мајка, коју и не познаје, у одређено вријеме не сипље храну у грло, коју не умије ни жвакати већ ритмично гутањима прождире. Као научни куриозум дао га је др. Милановић сликати у овд. фотографији г. Једанске.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПОЗИВ

На претилату књиге
ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ, ЦРКВЕНЕ И ДРУГЕ БЕСЈЕДЕ И РИЈЕЧИ

Намјерни смо, да у име боже, штампашмо укупно све наше посланице, беседе и ријечи, које смо у разним приликама и времену говорили.

У жељи, да би могли знати, колико ћемо књига штампати, позивамо пријатеље наше и све љубитеље књиге и цркве, нарочито браћу свештенике, учитеље и клирике, да се у што већем броју упишу у предбротне листе, и нас или непосредно или преко г. г. окружних протојереја и намјесника о томе извјесте, а ове братски умољавамо, да се лаузму око прикупљања претилатника, за што ћемо им поред ердачне благодарности и 12% у новцу или књигама у име награде уступити.

Књига ће изијети 30—35 штампаних табака, а цијена јој је 4 динара. Новац се полаже у наточ за књигу.

Рукопис је готов и спреман за штампу.
Рок уписивања на књигу траје до 10 августа тек. год.

У исто вријеме умољавамо најљубавније пречасне конвенторје, окружне протојереје и намјеснике и сву осталу господу, којима смо раније слали наше књиге: „Номоканоне“, „Таблице о еродству“, „Библијско-егзегетичке слике“ и друге ради продаје, века нам изводе поднијети рачуне о продаји истих.

Београд, 28 маја 1889 год.

Епископ Никанор.

ОБЈАВА.

Подписата управа издаје јавном икканту следеће непокретно имање Димитрије Грбовића постојеће у овој вароши.

I. Кућа нова на два боја у кругу цове пјаче а између кућа Коптића и Катуринћа са припадајућом тезом магацинића и баншом.

II. Кућа нова од једног боја са три дућана и баншом у улици нове пјаче (која води цркви) а између кућа Тодора Бешова и Станка Јакшића.

III. Кућа нова са три дућана и са баншом постојећа у главној улици нове пјаче, између куће Гавра Лакотића и кашње Грбовића.

IV. Кућа нова од два боја у којој станује сада Грбовић, ова кућа

постоји у банчу и има речени улазак кашњу покрај треће куће а главне улице нове пјаче.

Речене четири куће постоје на главној пјачи и у улицама које воде истој пјачи, добро распоређење ново ограђене и са добрим материјалом.

V. Једна кућа (хал) у старој пјачи са припадајућом баншом.

Лицитаија одређена је до 3 јунивоја е год. ко би желно ма коју од наведених кућа купити нека се од одређеног дана пријави лично или писмено подписатој управи.

Број. 400.

Никшић, 3. Маја 1889.

УПРАВА ВАР. НИКШИЋА.

ОБЈАВА.

Кућа Сава П. Раслач вића издаје се јавном икканту. Кућа је поземљуша ко би желно пету купити нека се пријави подписатој Управи 10. Јунија т. г. ког ће се дана кућа уступити ономе ко највишу цијену и готов новац буде понудио.

Уједно се позивају сви дужитељи Савови да до одређеног дана поднесу чисте признанице или рачуне за своје тражење. — Тако исто и они који су што од оружја предали на поправку на му неповраћено или му позајмили каквих других ствари, да дођу с чистим доказима натраг их примит и то 28 ов. м. кад ће бит икканат његовог покретног имања. — Такођер и дужници Савови који се у његовом протоколу находе имају до значајног дана за продају куће својугу исплатити.

Кућа даје 816 ф. а. вр.

Број. 379.

Цетиње, 11 маја 1889.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОГЛАСИ.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино назарити, наручите брзо за мушке:

Једно цијело одијело од стофе, фино, нов начин (капут, прелук и гаће) добро рађено, прије за фиор. 18 —, сад за ф. 10 —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад ф. 14. —.

Исто одијело, особите врсте, прије фиор. 30. —, сад ф. 18. —.

За дјетиће од 8—16 година.

Цијело одијело од стофе, фино, одабрана врста (капут, прелук и гаће) прије ф. 15. —, сад фиор. 8. —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад ф. 12. —.

За дјецу од 2—10 год.

Цијело одијело, најфиније опреме, прије фиор. 7.50, сад фиор. 3.80.

Исто одијело, прве врсте, прије ф. 12. —, сад ф. 5.50

Исто одијело, особите врсте, прије ф. 18. —, сад ф. 8. —.

При наруџбинама молимо да се мотри на ово:

При одијелима за одрасле молимо назначити тачно у сантиметрима ширину грудл и дужину крока, а за дјетиће и дјецу доба живота. Шаље се одмах тек се пошље новац, или на исплату на пошти (ривалеу).

Особита напомена: Сва поменута роба најбоље је врсте и продаје се по тунечувано малу цијену само ради превелике стоварене готовине.

KLEIN'S

Internationales Waaren-Exporthaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(3—25)

ОБЈАВА.

Да свако може оцијенити први индустријални црногорски производ, јављамо П. Н. поштованој публици, да смо успоставили „депозите“ сапуна на барске фабрике В. М. Вршице, у овим варошима:

У ПОДГОРИЦИ, код г. Стефана Раичковића (Миркова варош):

У УЛЦИЊУ, код г. капетана Јора Пиче:

У СКАДРУ, код г. Пашка Коке;

НА РИЈЕЦИ, код г. Душана Гвозденовића.

Сапуни се у свијема депозитима, у већој количини, продаје по новчића 30 једна килограма. Сувише купац плаћа само кирју, коју фабрика до депозита исплати.

Надамо се, да погријешити нећемо ако утврдимо, да је врста нашег сапуна много и много боља, од свијех сапунаких врста, које са стране подскупују цијену у Црну Гору долазе. А да је ово истина, свако ће се увјерити, истом прочита изјаву г. Дворског Управитеља, печатану у број 17 „Гласа Црногорца“. Кома пак ни ова ниј доста „квалитет“ нашег сапуна, у споменутијем депозитима, стоји му на расположење.

УПРАВА БАРСКЕ САПУНАРСКЕ ФАБРИКЕ.

TIMBRES-POSTE

J. DELZENNE, 1, Rue Allent, PARIS
Achete tous les Timbres anciens et nouveaux, et paie par retour du courrier. — Lui faire des offres avec échantillons.

!!! СВАКО !!!

!! УШТЕДИ 100 НА 100 !!
АКО НАРУЧИ ОВЕ СТВАРИ:

Цијеле гаће (факшуре) од стофе, инглеске, (сваке мјере), прије ф. 4. —, сад ф. 1.55.

Цијеле гаће од стофе (сваке мјере) прве врсте, прије ф. 4.80, сад ф. 1.95.

Цијеле гаће од стофе (сваке мј.) особите врсте, прије ф. 6. —, сад ф. 2.80.

Дјечја одијела за праће, од 2—10 год., праве боје по фиор. 1.30, 1.50, 1.80 до 2.20.

Гаће за праће, пртене, за радине сваког посла од 90 новч. до ф. 1.80.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, фино до 6 год., прије ф. 2, сад 90 н.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, од најфинија вретона, до 6 година, прије ф. 3. —, сад ф. 1.10.

Женске кошуље везене, од постова обичног, прије ф. 1.50, сад 80 н.

Женске кошуље везене, од фино постова, прије ф. 2.20, сад ф. 1.10.

Женске кошуље од шифона, врло фино везене, прије ф. 2.10, сад ф. 1.20.

Радничке кошуље, најтеже врсте у све боје по 80 новч., 90 новч., ф. 1. —, ф. 1.10.

Стофа за цијелокупно прољетње или љетње одијело у све боје за највишег човјека ф. 4. —.

Одабран клубук, најновија чина ф. 1.50.

Ко буде наручио клубука, да изволи назначити обим главе, за гаће ширину крока (дужина ноге изнутра) у сантиметр, за дјецу доба живота. Вриједи запета да сваки покуша наручити што, да се увјери о вредној јефтиности и ваљаности робе. Шаље се одмах тек се пошље новац или на исплату на пошти. Молимо да се добро мотри на адресу:

KLEIN'S

Internationales Export-Waarenhaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(2—25)